

På færgeturen til Svolvær, Lofoten, passerer flere små kystbyer, som ligger i læ under det stejle fjeld.

Lofoten - skønhed på norsk

På øgruppen ud for den norske vestkyst går fiskeri, landsbyliv, natur og kultur hånd i hånd

Tekst og foto: Hans Ravn
hans.ravn@nordjyske.dk

Bådens motor brummer sagte, og saltvandet pisker én i ansigtet. Himlen hænger denne dag tungt og lavt i mange blå og grå nuancer, mens krog efter krog bliver halet ind.

Vi er med en ung fisker, Tom Strømsnes, i en lille båd på fiskeri i Vestfjorden, farvandet mellem det nordnorske fastland og øgruppen Lofoten, der ligger et godt stykke nord for polarcirklen.

Pludselig hiver Tom en rigtig god fangst om bord. En helleflynder på 25-30 kg - idealvægten for denne gode spisefisk. Han får omkring 50 kr. pr. kg, og købsprisen i butikken ender på omkring 200 kr. pr. kg.

Normalt er den unge fisker alene i sin båd på havet, men på denne tur er han hyret af kysthotellet Helnessund Brygger til at sejle med gæster. En god start på en aktiv efterårsferie i et område, hvis historie, samfund og kultur i høj grad er baseret på fiskeri, og hvor vejret altid kommer til at spille ind.

Steigen og Hamarøy

Det er uden for den helt store turistsæson, som er på sit højeste først på sommeren, når midnatssolen danser. Det sker her imellem 28. maj og 14. juli. Langt de fleste danske turister, som besøger Nordnorge, tager turen om sommeren og i egen bil. Den klassiske tur går igennem Sverige til Nordkap for så at køre tilbage ned langs den norske kyst.

Turen er på omkring 5000 km i alt og

tager et sted mellem tre og fire uger. Der er meget at opleve i de tyndt befolkede kommuner Steigen og Hamarøy. Historiske vidnesbyrd ses overalt - fra 5000 år gamle helleristninger til nogle af de største kystfæstninger fra Anden Verdenskrig.

Det er flot at køre rundt på de små veje langs kysten og se Lofotens op til 1300 meter høje spidse fjeldtoppe langs hele horisonten. Man krydser smalle, høje broer, og der er liv i landsbyerne - også i kommuner, som kun har omkring 2000 indbyggere. Småbønder kan med solid statsstøtte stadig leve af 20 køer. Med den norske fødevarselvforsyningspolitik må man til gengæld finde sig i at skulle betale 15 kr. for en liter mælk.

Nordnorge har gode traditioner for mad. Råvarerne har altid været her: fisk fra hav, fjord, elve og søer. Kød fra ren, elg og lam samt friske bær fra fjeldet. I Helnessund kan man være heldig at møde skotten Roderick Sloan, som er leverandør til verdens bedste restaurant, Noma. Det er af noget så specielt som rogn fra søpindsvin. Fanget ved dyk på 15 meter om aftenen og med de bare næver.

Et godt sted at stoppe er Hamarøy Hotell, som er et hyggeligt landevejshotel med gode norske retter. Her serveres lokalt produceret hvalcarpaccio, renkød, lammefilet og isdessert med multebær. Originalt og meget norsk. Restauranten hedder Markens Grøde Spiseri efter Knut Hamsuns nobelprisvindende roman "Markens grøde".

Berømt og fordømt

Inden en tur ud til Lofoten er det en

Hovedbyen Svolvær i Lofoten.

god ide at besøge det på mange måder spændende Hamsuncenter i Hamarøy.

Knut Hamsun er en af Norges mest kendte og mest kontroversielle forfattere. Gennembruddet kom med romanen "Sult" i 1890, og Nobelprisen i litteratur i 1920 gjorde ham til en af Norges helt store folkehelte. Hans sympati for Hitler under Anden Verdenskrig var derfor et stort slag for alle nordmænd, og Hamsun endte med at blive dømt for landsforræderi.

Meget tyder dog på, at han er ved at blive taget til nåde igen. Fastlandet inden for Lofoten bliver i dag markedsført som "Hamsuns Rike", og på Hamsuns 150-års-dag i 2009 blev Hamsuncentret indviet. Centret er som forfatteren selv meget kontroversielt og er tegnet af den berømte amerikanske arkitekt Steven Holl.

Det er en stor, modernistisk bygning midt i den storslåede og øde natur. Centrets hovedbygning er et tårn, der

GRAFIK: PALLE OLSEN

Selv for folk, der aldrig har prøvet at sejle havkajak, er der gode muligheder for en rigtig god tur med gode instruktører.

Havørn dykker efter det nemme bytte.

er udformet som en skikkelse af en indadvendt person. Inspirationen til bygningen er fra hovedpersonen i Hamsuns roman "Sult". Den er som en slagmark for indre kræfter: skrå gulve, trapperne, der snævrer ind, og lyde, som giver fornemmelse af indre uro. Vinduerne og balkonerne opmuntrer til at se det flotte landskab, som Knut Hamsun voksede op i, og som også var en stor del af hans forfatterskab.

Det er en fascinerende oplevelse af,

at natur, arkitektur og litteratur går op i en højere enhed. Centret skal ikke ses som en hyldelse til Hamsun, men man har ønsket at formidle en mere hel historie om en stor mand. Nazitiden og processen mod Hamsun bliver bestemt ikke fortiet, men fylder en hel etage.

Fra fastlandet går turen med almindelig bilfærge fra Skutvik til Svolve. En af Norges flotteste sejlture, hvor lyset skifter konstant, og hvor Lofotens stejle fjeldvæg langsomt nærmer sig.

Det er primært små både, der fiskes fra, og fisketurisme bliver mere og mere populært. Fisketurerne kan foregå på traditionelle kuttere med lokale fiskere, eller man kan leje både og tage ud på egen hånd.

Hamsunscentret er et spændende sted, der ligesom forfatteren selv har været udsat for megen debat.

Helt tæt på

EN TUR i havkajak nord for polarcirkelen lyder vanvittigt. Høje bølger og iskoldt vandt.

Men nej, snyd ikke dig selv for at opleve naturen helt tæt på fra havets overflade. En kajak giver mulighed for at bevæge sig rundt i eget tempo og næsten lydløst komme helt tæt på fjelde, fugle og sæler.

Sikkerheden er i top hos de firmaer, som arrangerer turene. Man får udleveret vådragter og får en grundig instruktion. Og vandet er med hjælp fra Golfstrømmen rimelig varmt. Om vinteren omkring 5 grader og midt på sommeren op til 12 grader.

Det er en stor oplevelse at komme sejlede i kajak til den lille fiskerlandsby Henningsvær, også kaldet Lofotens Venedig.

Byen er bygget på en lang række små øer, hvor husene er understøttet af pæle i vandet, og mange af havnens gamle fiskerihuse er i dag indrettet til overnatning og restauranter.

Hvis der skal mere fart og spænding på naturoplevelsen, er en RIB-bådtur sagen. Det er en stor, hurtiggående gummibåd med plads til 10-12 gæster, som sejler ud langs de store fjelde og rundt i skærgården.

Med en fart på op til 45 knob (90 km/t) rider båden nærmest på bølgerne, mens havørnene svæver rundt, og sælerne glider tungt fra klipperne og ned i vandet.

Farten sænkes pludseligt, og en fisk kastes ud. I løbet af få sekunder kommer havørnen svævende og griber den lette fangst i overfladen. Et fascinerende syn kun ganske få meter fra båden.

Gode steder at begynde:
www.hamsuns-rike.no
www.lofoten.info
www.nordnorge.com
www.visitnorway.com